

представя въ живописъ картината на Страшния съдъ. Посрѣдъ картината стои Исусъ Христосъ, заобиколенъ съ ангели. Отъ една страна сж изрисувани грѣшниците, а отъ другата праведниците. Надъ църковнитѣ врати художникътъ е написалъ: *Ктиторъ Никола* отъ Елена, хаджия, писателъ.

Въ третия манастирски дворъ, който заема южната страна до планината, се намиратъ зеленчукови градини, цвѣтарници, пчелникъ и лехи разсадникови растения.

Исторически бележки.

Историята на манастира е дълга и неясна. Много пжти той е събарянъ, опожаряванъ и възстановяванъ презъ вѣковетѣ. Турцитѣ го броели за гнѣздо на бунтовници, но пакъ го търпѣли, защото се намиралъ на важно мѣсто и задоволявалъ околната рая, която работѣла свещенитѣ султански вакъфи.

Едно голѣмо опожаряване е станало презъ седемнадесетото столѣтие, а последното е извършено отъ кърджалиитѣ въ 1800 година. Околнитѣ села сж се стичали съ трудъ и приноси за възстановяването на светинята. За манастира се грижело особено голѣмото тогава село Елена, а следъ него Кжпиново, Церова Кория, Пчелище и колибитѣ.

Радетели за манастира „Св. Никола“.

Първитѣ по-вѣроятни сведения за манастира се срещатъ между 1650 — 1700 година, когато, както и на друго мѣсто казахме, въ цѣла България и въ този край сж ставали голѣми смущения и важни промѣни.

Запазенъ е Поменикъ отъ манастира въ 1700 г.¹⁾ Това е триптикъ въ размѣръ 31 на 63 см. На лицето му сж изобразени *Св. Никола* и *Св. Василий* ²⁾. Като се разтворятъ дветѣ крила на поменика, се чете:

„Сія прискомидія исписа се монастиру светому Ни-
колу. И въ то врѣме архіереіствующу архиепископу
Теодосій. И бистъ въ то врѣме духовникъ Симионъ“.

Триптикътъ е минавалъ въ много ржце, та е почер-
нялъ и омърсенъ. Много ржце отъ разни времена сж прави-
ли различни бележки по полето, между редоветѣ и на всѣ-
кжде, гдето писачитѣ сж могли да намѣрятъ малко мѣстице,
за да сложатъ подписа на онова, щото знаятъ.

¹⁾ Голѣма частъ отъ сведенията на този поменикъ сж снети и фото-
графирани отъ *Звезделинъ Донево* въ неговата книга: „Старини изъ
българската земя“, т. I., Книгоиздателство „Наука“ на Теодосий
Вранчевъ. Пловдивъ 1937 г.

²⁾ Поменикътъ сега се пази въ Софийския музей при Духовната
Академия.